Ի՞ՆՉ ԿԸ ՍՊԱՍՈՒԻ ՄԵՋՄԷ

1: Ո՛Չ ԱԼ ՈԵՒԷ ՈՒՐԻՇ ԱՐԱՐԱԾ ԿՐՆԱՅ
ԲԱԺՆԵԼ ՄԵՉ ԱՍՏՈՒԾՈՅ ՍԷՐԷՆ

2: “ՉԳՈ՞ՅՆ, ՉԸԼԼԱ՛Յ ԹԷ ՔՈՒ ՄԷՋԴ
ԵՂՈՂ ԼՈՅՍԸ ԽԱՒԱՐԻ”

3: “ԵՍ ԵՄ ԿԵՆԴԱՆԻ ՀԱՑԸ ՈՐ
ԻՋԱԾ Է ԵՐԿԻՆՔԷՆ”

4: “Ե՛Լ, ՄԱՀԻՃԴ ԱՌ ՈՒ ՔԱԼԷ՛”

5: “ԵՏԵՒԷ՛Ս ԵԿԷՔ, ԵՒ ԵՍ ՄԱՐԴՈՑ
ՈՐՍՈՐԴՆԵՐ ՊԻՏԻ ԸՆԵՄ ՁԵՉ”

Ո՛Չ ԱԼ ՈԵԻԷ ՈՒՐԻՇ ԱՐԱՐԱԾ ԿՐՆԱՅ ԲԱԺՆԵԼ ՄԵՋ ԱՍՏՈՒԾՈՅ ՍԷՐԷՆ

--Հռոմ. 8.39

Աստուածայայտ սէրը, պաշտամունքը և գթութիւնը՝ Մարդեղացեալ Յիսուս Քրիստոսն է--Որդի՛ն Աստուծոյ: Առանց Յիսուսի սիրայօժար Մարդեղութեան, աշխարհ պիտի չկարենար ճանչնալ, թէ ինչո՞վ մարդ արարածը կը տարբերի ուրիշ կենդանիներէ:

Նախաբրիստոնեայ աշխարհը անհամեմատելիօրէն գազանային էր բաղդատմամբ ներկայ բաղաքակրթութենէն: Հազարաւոր պատերազմական գերիները կը զոհագործուէին բմահաճ, կատաղի և բարբարոս աստուածներու առանց խղճահարութեան: Թէեւ այսօր եւս տեղի կ՛ունենան ճիւաղային պատերազմներ և ցեղասպանութիւններ սակայն կայ խղճահարութիւն, և վիրաւորեալներու բժշկական և դարմանումի սպասարկութիւն:

Աստուծոյ սիրոյն տեսանելի և իրաւ յայտնութիւնն ու իջեւանումը կատարեց Յիսուս Քրիստոս Իր Մարդեղացեալ հրաշագործութիւններով գթասրտութեամբ, բժշկեց կոյրերը, հիւանդները և հաշմանդամները: Ան չմոռցաւ նոյնիսկ զինք մտիկ ընողներուն անօթութիւնը և ձրիօրէն կերակրեց Իր ունկնդիրները: Յիսուս նոյնիսկ լացա՛ւ Ղազարոսի գերեզմանին առջեւ, մասնակցելով ուրիշ լացողներո՛ւն: Ան ցոյց տուաւ աստուածային զգայուն սէրն ու գթութիւնը:

Յիսուս դաստիարակեց ու աշակերտեց մարդկութիւնը, թէ աստուածային սէրը իմաստասիրական գրուածք մը կամ բանաստեղծութիւն մը չէ՛, այլ տա՛լ, ծառայել և զոհուիլ է: Սիրոյ մեծագոյն բացատրական պատկերացումը Յիսուսի տուած Բարի Սամարացիի առակին մէջն է:

Քահանան ու Ղեւտացին, որոնք կը հաւատային Աստուծոյ, սակայն չունէին մարդասիրութիւն և ո՛չ իսկ գթութիւն: Անոնք կը նմանէին Որդատունկին անպտուղ ծիւղերուն, որոնք կտրատուելով պիտի նետուէին կրակ:

Բարի Սամարացին առարկայականօրէն ցոյց կու տայ և կը դաստիարակէ մարդ արարածը թէ իրաւ սէրը ո՛չ թէ գրական ասոյթ մըն է կամ իմաստասիրական մարզանք, ո՛չ ալ մտային հաւատք, այլ գթասըրտութիւնը, ծառայութիւնը և զոհողութիւնը, թէ՛ նիւթականով և թէ՛ ժամանակով տա՛լ է: Որովհետեւ սիրոյ իրագործումները կը գերազանցեն մարդկայնօրէն ճանչցուած բոլոր բարիքները, ծառայութիւնները և ընկերսիրութիւնները:

«ՍԻՐՏ-ը արուեստ է, աղօթք է:
ՍԻՐՏ-ը նաեւ արուեստագէտ է, աղօթող է:
ՍԷՐԸ Աստուծոյ սիրտն է՝ Հայ արուեստին մէջ,
արուեստին և աղօթքին խորքը, կերպը, ուղին և նպատակը...»

--Մեսրոպ Յայունի:

Հաւատքի և յոյսի բանալին սէրն է Քրիստոնէութիւնը խարսխուած է սիրոյ վրայ, որովհետեւ Աստուած սէր է:

Այս կը նշանակէ, թէ իւրաքանչիւր հաւատացեալ Քրիստոնեան իր կեանքով ճառաբայթելու է սէր, անձնանուիրում և առայութիւն: Բոլոր առաքինութիւնները սահմանող և դասակարգող մեծագոյն խորհուրդը սէրն է: Մարդու կեանքի երջանկութեան աղբիւրը Սէ՛րն է:

Մովսէսի մոգական գաւազանը՝ Աստուծոյ վա՛խն էր, իսկ Յիսուս Քրիստոսի գաւազանը՝ Աստուծոյ Սէրը:

Հաւատք, յոյս և սէր բառերն են, որոնք մարդուն կեանքին ինքնութիւն և նպատակ կու տան, այլապէս մարդուն կեանքը կը դատարկըւի իր իմաստէն: Փուճ են մեր բոլոր աշխատանքները, երազներն ու ծրագիրները, երբ սէր չկայ: Ըսուած է.

«Երբ գործ մը չես սիրեր կատարել, տասը պատճառներ կրնաս գտնել, բայց երբ կը ցանկաս կատարել՝ միայն մէկ պատճառ՝ Սէր»:

Յիսուս նախաձայնած էր ըսելով.

«Անօրէնութեան բազմանալուն պատճառով շատերուն սէրը (ոչ թէ հաւատքը) պիտի ցամքի»--Մատթ. Իդ.13:

Ովսէն, Հին Կտակարանին մէջ առաջին մարգարէն է, որ կ՛արտայայտէ Աստուծոյ գուրգուրանքը «ՍԷՐ» բառով--ԺԱ.4:

Ամէն ինչ որ սէր բառով կ՛որակուի սէր չէ, կրնայ անոր այլասերումը ըլլալ: Ինչպէս կայ մեռեալ հաւատք, կայ նաեւ մեռեալ սէր:

Եթէ սիրենք մեր թշնամին՝ իր հոգին մեզի աւելի յստակ պիտի ըլլայ և որքան աւելի թափանցենք անոր մէջ, այնքան աւելի պիտի տեսնենք թէ ան կարիքը ունի մեր գութին և սիրոյն: Սէրը, սիրուողը թափանցիկ կ՛ընէ սիրելով թշնամին՝ կը մաքրենք գիտակցութեան մէջ մեր ոգին:

Մարդեղացեալ Յիսուս յայտնեց Աստուծոյ անսակարկ սէրը.--

1. Ինքնամոռաց մատուցում:
2. Բարի յօժարութիւն:
3. Ժամանուէր ծառայութիւն:
4. Աստուածաշունչ գործընթացք:

Սէրը պէտք է ողջագուրէ և համակէ մարդկային հոգին և էութիւնը որովհետեւ երբ մեռնի անձը աշխարհի, սէ՛րն է որ պիտի գոյատեւէ:

Թէեւ Աստուած Սէ՛ր է, սակայն սէրը Աստուած չէ՝ Յիսուս Քրիստոսի ըմբռնողութեամբ: Աստուած անանձնականութիւն չէ, կոյր զօրութիւն, մեծութիւն և գիտութիւն մը չէ: Յիսուսի շրթներուն վրայ Աստուած գերազանցապէս ու վեհաբառօրէն Հայրութիւն է, որ կը զբաղի նոյնիսկ պարզ ճնճղուկներով:

Պետրոս առաքեալ, իմանալէ յետոյ Յիսուս Վարդապետին “Սէր հարցումը”, կը գրէ իր հաւատակից եղբայրներուն, ըսելով.

«Ամէն բանէ առաջ՝ սրտանց սէր ունեցէք իրարու հանդէպ, որովհետեւ "սէրը պատճառ կ՛ըլլայ որ ձեր բազմաթիւ մեղքերը ներուին"--Ա. Պետ. Դ. 8:

Աստուած յաւերժօրէն, հասկնալիօրէն բարեսէր և անճնազոհ Իսկութիւնն է: Այս փրկագործական սէրը յայտնուեցաւ Մարդեղացեալ Յիսուսով: Յիսուս, Աստուածային սիրոյ հմայիով հնազանդութեան հրաւիրեց մարդկութիւնը և միացուց աշխարհը Հօր Աստուծոյ հետ:

Աստուած ստեղծեց ամէն ինչ, ոչ թէ աւելցնելու համար Իր փառքը այլ Սէրը արտայայտելու:

«Ոչինչ տուած կ՛ըլլանք մեր երկնատր Հօր. եթէ մեր ամբողջական սէրը չնուիրաբերենք Իր տիեզերական փառքին» --Վարդան Ա. Քհնյ. Տիւլկերեան:

Աստուծոյ Սէրը ծով մըն է, այնքան խորունկ, որքան բունը, այնքան բարձր՝ որքան երկինքը: Երբ Աստուծոյ Սէրը կեանքին իմաստը դառնայ, այն ժամանակ հաւատացեալին կեանքը սիրոյ կ՛արտացոլացնէ:

Ջօրաւորագոյն սէրը անճնուիրութիւնն է, որ Յովհաննէս առաքեալ իսկ կ՛ակնարկէ Հա՛յր Աստուծոյ ըսելով.

«Աստուած այնքան սիրեց աշխարհը, որ մինչեւ իսկ Իր Միածին Որդին տուաւ»--Գ.16:

Ի՞նչ է Սէրը.--

1. Կեանքը՝ կու տայ, սէրը կը բաշխէ, մահը միայն կ՛առնէ:
2. Սէրը կրակ մըն է որ եթէ անով ուրիշները չվառես՝ կը մարի:
3. Սէրը կ՛արտայայտուի գործով և նուիրումով:
4. Խաչելութեամբ, Յիսուս Հօր Աստուծոյ սէրը կը գծէ Գողգոթայի վրայ:
5. Երկու կրակ կար վառուած Մաշտոցի սրտին մէջ՝ սէրը դէպի Աստուած և սէրը դէպի իր ազգը:
6. «Սէրը ամէն ինչի ամբողջացուցիչ շաղախն է»--Կող. Գ.14:
7. Տառապող սէրը հզօրագոյն ուժն է Քրիստոնեային:

Մեծագոյն պատուիրանը ըստ Յիսուսի հրահանգին

«Պիտի սիրես Տէր Աստուածդ քու ամբողջ սրտովդ, քու ամբողջ հոգիովդ և քու ամբողջ մտքովդ և պիտի սիրես ընկերդ քու անձիդ պէս»--Մատթ. ԻԲ. 36-37:

Յիսուս որքա՜ն շատերը սիրած էր և կը սիրէ, բայց ի՜նչ օգուտ, երբ անոնք Զինք չեն սիրեր: Յիսուս ամբողջ աշխարհը սիրեց և անոր համար խաչը յանձն առաւ, բայց աշխարհ Զինք մահուան դատապարտեց:

Հրահանգ պատուէրը, հաւատալէն աւելի սիրել է:

1. Սիրել՝ ազատագրել է մարդը:
2. Սիրել՝ սրբագործել է չարիքը ներողամտութեամբ:
3. Սիրելը տառապիլ է:

4. Սիրել՝ մօտենալ է Աստուծոյ:
5. Սիրելը սիրտին մեծագոյն երաշխիքն է յաջողութեան:
6. զԱստուած սիրելը՝ պաշտե՛լ և սրբութեամբ ցնծերգել է:
7. Մի՛ սպասեր սիրուիլ, կրնա՞ս սիրել. սիրէ՛:
8. ՄԻ՛ ակնկալեր առնել, կրնա՞ս տալ՝ տո՛ւր:
9. Մի՝ սպասեր փնտռուիլ, կրնա՞ս փնտռել. փնտռէ՛:

Մեսրոպ իր գիւտը ըրաւ հայուն տալու համար այդ Գիրքը որ կը սորվեցնէ. «Սիրեցէք զմիմիանս»: Հարկ է որ հաղորդուինք այդ ոգիին, և ըլլանք արժանաւոր որդիները մեր նախահայրերուն ու հաւատարիմ ծառաները մեր ազգին:

Երբ կ՛ըսենք. «Ես քեզ կը սիրեմ», "ես"ը մեծցնելով և "քեզ"ը ստորադասելով ըսելու չենք: Մօտէն դիտելու ենք մեր դրացին, որուն համար Քրիստոս մեռաւ: Յիսուսը խաչեցին, որովհետեւ Ան ուսուցանեց ա՛յն տեսակ սէր մը, որ վտանգ էր հասարակ մարդու, սէր մը որ ամբողջակա՛ն նուիրում և անձնատուութիւն կը պահանջէր:

Կարմիր բանակին յաղթարշաւ գնացքին, Համայնավարները կը փնտռէին կայսերական բանակին պատկանող կին մը որ երկու երախաներ ունէր: Իրիկուն մը երիտասարդ կին մը, Նաթալի անունով որ իր տարիքը ունէր, զարկաւ այս կնոջ տան դուռը և հարցուց թէ ինք այս ինչ կի՞նն է: Նաթալին զգուշացուց այս մայրը թէ ինք ճանչցուած է ու այս գիշեր պիտի գնդակահարուի: Նաթալին խրատեց որ փախչի: Մայրը նայեցաւ իր զաւակներուն և ըսաւ. "ինչպէ՞ս":

Նաթալին որ ցարդ միայն թաղին մէջ կին մըն էր, ըսաւ. "Դուն պիտի կարենաս, որովհետեւ ե՛ս պիտի կենամ հոս և յայտարարեմ որ ես ձեր փնտռած կինն եմ": Մայրը ըսաւ. "Բայց պիտի գնդակահարեն քեզ": Նաթալին պատասխանեց. "Ես զաւակներ չունիմ":

Յիսուս նոյնը ըրաւ Գեթսեմանիի պարտէզին մէջ:

«Աւելի մեծ սէր ոչ ոք ունի, քան այն՝ որ մէկը իր կեանքը կու տայ իր բարեկամներուն համար»--Յով. ԺԵ.13:

Աստուծոյ պատուիրանները...բոլորը, խտացած են այն միակ պատուիրանին մէջ. **"Սիրէ՛ ընկերդ քու անձիդ պէս»**--Հռոմ.ԺԳ.9:

Աշխարհականներ կը տիրեն իրենց նմաններուն նուաճելով ու յաղթելով զանոնք, իսկ Աստուած սիրելով ու ինքզինք մատուցանելո՛վ աշխարհի, ուղարկեց Իր Միածին Որդին Յիսուս:

«Զաւակներս, զիրար շատ սիրեցէք, որովհետեւ եթէ դուք իրար չսիրէք, ոչ մէկը ձեզ պիտի սիրէ»
--Խրիմեան Հայրիկ:

«Սիրեցէք ձեր թշնամիները» պատուէրը Յիսուսի, ի յայտ եկաւ Պապ Թագաւորին և Մուշեղ Մամիկոնեանի Քրիստոսադաւան նուիրումին մէջ:

Այս երկու ասպետական նկարագրի և հաւատքի տէր անձերը, երբ յաղթականօրէն վտարեցին Սասանեան թագաւորը իրենց հայրենիքէն,

Պարսից Շապուհ թագաւորին կանանոցը՝ գերի ինկած էր Հայկական բանակին։

Հայոց Թագաւոր Պապ և Սպարապետ Մամիկոնեան փոխանակ վրէժ լուծելու Շապուհ թագաւորէն որ բռնաբարած և ապա սպաննած էր Հայոց Փառանձեմ Թագուհին, պաշտպան կանգնեցան հէք ու թշուառ Պարսիկ փափկասուն տիկիններուն ու վերադարձուցին զանոնք իրենց Արբայիին, ինչպէս նաեւ բոլոր պատերազմական գերիները։

Այսպէս Հայ Քրիստոնեան դարձաւ կենդանի վկայ իր Յիսուսին և Անոր Եկեղեցիին։

1. Սիրոյ զսպանա՛կը ոտքի կանգնեցուց Պետրոսը՝ իր ուրացումէն յետոյ։
2. Սիրոյ բարոյացուցիչ դերը։
3. Սիրոյ բոցը գիտէ մաքրել հոգին։
4. Սիրոյ և գթութեան դրօշակն էր Յիսուս։
5. Սիրոյ զոհաբերութեան պարտութիւնը՝ յաւիտենական յաղթութեան մայրն է։
6. Սիրոյ կրակը՝ տառի մոխիրին դէմ։
7. Սիրոյ նշանո՞վ հրաւէր կը կարդաս դահիճներուդ։
8. Քարերը դարձան հոգեխօս կոչնակ սիրոյ և հաւատքի, զոհողութեան և անմահութեան։
9. Լուսեղէն շղթայ զօդելով սիրոյ և չարչարանքի խորհուրդները։

Աղօթքը կեանք է, կեանքի և Սիրոյ երգը։ Սիրոյ արժանի են անոնք՝ և ոչ թէ արհամարհանքի։ Փետուրով մը կարելի է ժայռերը կաղապարել, եթէ փետուրը սիրոյ ձեռքի մը մէջն է։ Տալն ու տրուիլը սիրոյ արտայայտութիւններ են։ Հնարաւոր չէ մէկու մը համար աճիլ բարոյապէս և հոգեւորապէս՝ առանց տալո՛ւ շնորհին։ Մեր աճումին չափանիշը՝ մեր սիրելուն և տալո՛ւն մէջն է։ Յիսուսի Աւետարանը չկրնար բարոզուիլ առանց սիրոյ։

Քրիստոնեայ բարոզիչի մը կեանքը պէտք է դառնայ հանդիսարան հաւատքի, սիրոյ և նուիրումի։

«Եկեղեցիին ուղղուած բարոզութիւն մը իր մէջ ունենալու է
դատաստանի տարր մը, իսկ աշխարհի ուղղուած
բարոզութիւնը Սիրոյ տարրը»։

Օգոստոս 21, 2003
Թորոնթօ

“ՉԳՈ՛ՅՑ, ՉԸԼԼԱ՛Յ ԹԷ ՔՈՒ ՄԷՋԴ ԵՂՈՂ ԼՈՅՍԸ ԽԱԽԱՐԻ”

--Ղուկ. ԺԱ.35:

Յիսուս Ի՛նք կը զգուշացնէ մեզ, որովհետեւ կա՛յ կարելիութիւնը, որ մեր մէջ գտնուած Լոյսը--աստուածային յայտնութիւնը և տեսիլը --խաւարի ու նախապաշարում դառնայ: Մեր կեանքը լուսաւորո՛ղ միջոցներէն մին ալ, ողորմութիւն տալ է աղքատներուն, նոյն իսկ մեր անձե՛րը, նուիրելով անոնց: Որովհետեւ լոյսը չի կրնար լուսաւորել, եթէ ինքզինքը չսպառէ: Այն մոմերը, որոնք չեն լուսաւորեր, պատճառ կ՛ըլլան խաւարին որ տարածուի, և իրենք եւս կը մնան խաւարի մէջ:

Քրիստոնեայ մը, որ կը պարծենայ իր մկրտութեամբ, եկեղեցական անդամակցութեամբ և հանգամանքով, ու անգէտ է իր հաւատքին ու Յիսուսի Աւետարանի խօսքերուն, կը նմանի անլոյս կանթեղի և անվառ մոմի: Որովհետեւ իր կանթեղ կամ մոմ ըլլալը բոլորովին անարժէք կը դառնայ: Ինչո՞ւ, որովհետեւ կանթեղէ մը և մոմէ մը կ՛ակնկալուի լոյս բաշխո՛ղ ըլլալ: Մարդկութիւնը կարիք չունի աւելորդ և անօգուտ կարասիներու և գոյքերու, որպէս բեռ և ծանրութիւն, եթէ անոնք պիտի չօգտագործուին:

Յիսուս՝ Աստուծոյ Պատգամաւորը ունեցաւ բազմաթիւ հետեւորդներ, որոնք կը շրջէին Իր հետ: Սակայն եկաւ այն վճռական պահը, երբ երկնային Պատգամաւորը պիտի ընտրէր մոմավա՛ռ և կանթեղալո՛յս, անձնազոհ և անձնանուէր ծառայողներ, որոնք պիտի կարենան ներկայացնել Աստուծոյ Թագաւորութիւնը երկրի վրայ, Իր Մարմնական բացակայութեան: Այսպիսի անձնուրացներու խմբակցութիւնը, Ան կոչեց “ԻՄ ԵԿԵՂԵՑԻՍ”: Սկզբնական շրջանին, երբ իրենց Տէրը Մարմնապէս տեսանելի էր, այս աշակերտները ունեցան զանազան փորձութիւններ, անպատեհ կարծիքներ և նախապաշարումներ: Չէին կրցած թօթափել իրենց ազգայնամոլ աւանդութիւնները:

Յիսուսի յարութենէն հառասուն օր վերջ, Յարուցեալը ժողվեց Իր սիրելիները ու տարաւ զանոնք բարձր լեռ մը որովհետեւ պիտի համբառնար Հօրը քով: Ողջագուրեց իւրաքանչիւրը, որովհետեւ այլեւս պիտի չկարենային տեսնել Զինք Մարմնապէս: Վերջին աշակերտը երբ կը շոյէր, հոն հաւաքուած Իր սիրելիները յանկարծ նշմարեցին, թէ իրենց Յարուցեալը դանդաղօրէն կը բարձրանայ երկինք:

Բոլորին սեւեռած աչքերը դադրեցան տեսնելէ իրենց Փրկիչ Տէրը, որովհետեւ ամպ մը ծածկեց Զայն անոնց աչքերէն: Սակայն, Անոր փոխարէն ականատես եղան սպիտակազգեստ հրեշտակներու, որոնք պատգամեցին, ըսելով.

> **«Ո՛վ Գալիլեացիներ, ինչո՞ւ կեցեր երկինքը կը դիտէք: Այս Յիսուսը որ երկինք համբարձաւ, օր մը դարձեալ պիտի գայ այնպէս՝ ինչպէս Անոր երկինք երթալը տեսաք»**--Գործք Ա.11:

Մարդեղացեալ Յիսուսի, առաբելութեան ընդհանուր ընթացքին բազմաթիւ խոստումները որոնց կատարումը պիտի իրականանայինն Սուրբ խաչելութենէն առաջ, արդէն իրագործուած էին: Յիսուս խոստացած էր Իր սիրելիներուն նայեւ Զօրութիւն մը, որ երկնային էր ու պիտի մնար Զինք սիրողներուն վրայ, Ան ուխտեց ըսելով.--

«Ահա ես ձեզի պիտի ղրկեմ Հօրս խոստումը. մնացէք Երուսաղէմի մէջ, մինչեւ երկինքէն զօրութիւն ստանաք»--Ղուկ. ԻԴ.49:

«Մխիթարիչը՝ Սուրբ Հոգին, որ Հայրս ձեզի պիտի ղրկէ Իմ անունովս, Ան ձեզի ամէն ինչ պիտի սորվեցնէ և յիշեցնէ ինչ որ ես ձեզի ըսի»--Յով. ԺԴ.26:

«Երբ գայ Սուրբ Հոգին, որ ես ձեզի պիտի ղրկեմ Հօրմէն՝ որովհետեւ Հորմէն կ՛ելլէ, Անիկա Ճշմարտութիւնը պիտի վկայէ Իմ մասիս: Դուք ալ կը վկայէք, որովհետեւ սկիզբէն ինծի հետ եղաք»--Յով. ԺԵ.26-27:

Ես ճշմարտութիւնը կ՛ըսեմ ձեզի.- Ձեզի համար լաւ է որ ես երթամ, որովհետեւ եթէ չերթամ՝ Մխիթարիչը պիտի չգայ ձեզի. իսկ եթէ երթամ՝ զայն պիտի ղրկեմ ձեզի: Եւ ան գալով, ցոյց պիտի տայ աշխարհի մեղքը, Իմ արդարութիւնս և չարին դատաստանը: Աշխարհի մեղքը՝ որովհետեւ ինծի չեն հաւատար, Իմ արդարութիւնս՝ որովհետեւ ես Հօրս քով կ՛երթամ, և այլեւս պիտի չտեսնէք Զիս»--Յով. ԺՋ-10:

Վերոյիշեալ խոստումը աննախընթաց ու երկնագեղ եղելութիւնը տեղի ունեցաւ մեր սիրելի Փրկիչին համբառնալէն տասը օրեր ետք:

Ի՞նչ կը կարծէք թէ աշակերտները ըրին իրենց Փրկիչին համբառնալէն յետոյ: Նախորդ ձկնորսները և ձկնեվաճառները մոռցան իրենց արհեստը: Անոնց մէջ մղում մը տեղի ունեցաւ, կարծես անակնկալ տեսիլքի մը յայտնութիւնը կը զգային, ու կը սպասէին:

Կարդանք--Առաբելոց Բ.1-4--

Երբ Պենտեկոստէի օրերը աւարտելու վրայ էին՝ Ամէնքը միասիրտ, միատեղ էին: Եւ յանկարծակի երկինքէն ձայն մը հնչեց՝ սաստկաշունչ հովէն եկած ձայնի պէս. և լեցուց ամբողջ այն տունը, ուր նստած էին:

Անոնց երեւցան բաժնուած լեզուներ, նման բոցեղէն լեզուներու, որոնք հանգչեցան իւրաքանչիւրին վրայ: Եւ բոլորը Սուրբ Հոգիով լեցուեցան և սկսան տարբեր լեզուներով խօսիլ, ինչպէս որ Հոգին խօսիլ կու տար:

Յիսուս Քրիստոսի համբառնալէն յետոյ, Իր անտեսանելի ներ-

կայութեամբ կատարեց Իր խոստումը ղրկելով Մխիթարիչ Սուրբ Հոգին, աշակերտներուն և Զինքը սիրողներուն վրայ: Վերջին համարին մէջ, ամէնէն յատկանշական բառերն են.

«Ամէնքը միասիրտ, միատեղ էին»:

Մեր Տէրը Յիսուս՝ Իր խաչելութենէն առաջ, պատուիրած էր Զինք սիրողներուն ըսելով.

«Նոր պատուիրան մը կու տամ ձեզի. Սիրեցէ՛ք իրար: Ինչպէս ես ձեզ սիրեցի՝ դուք ալ իրար սիրեցէք: Ձեր իրար սիրելով է որ մարդիկ պիտի գիտնան, թէ դուք իմ աշակերտներս էք»--Յով. ԺԳ.35:

Յիսուս, Աստուծոյ Պատգամատորը, հաստատելէ և կազմելէ յետոյ, Իր Եկեղեցիին կը պատուիրէ ու կը հրամայէ անոնց թէ ի՛նչպէս պարտ են վերաբերուիլ իրարու հետ: Աշակերտները նախապէս ունէին մրցակցութիւն մը թէ իրենցմէ ո՛վ պիտի նկատուի մեծը: Սակայն երբ առաքեալները Յիսուսի խաչելութեան ականատես եղան, անոնք զգալապէս ճանչցան իրական աշակերտութեան հոգին:

Յիսուսի պանծալի Յարութիւնն ալ պատճառ եղաւ կնքելու այդ եղբայրական միութիւնը և անոնք դարձան միասիրտ և միատեղ:

Յիսուս, Իր Եկեղեցին կազմելէ և հաստատելէ յետոյ, դարերու ընդմէջէն տեսաւ այն տխուր և վշտալի իրողութիւնները, որոնց զոհ պիտի երթար Իր Եկեղեցին, ուստի Ան պատուիրեց և արձանագրել տուաւ Յովհաննէս առաքեալին, թէ Ինք ի՞նչ կը պահանջէ իւրաքանչիւր հետեւո՛ղ աշակերտէ մը: Յիսուս յաւերժօրէն կ՛ըսէ.

«Ձեր իրար սիրելո՛վ է որ մարդիկ պիտի գիտնան, թէ դուք Իմ աշակերտներս էք»:

Գալիլիոյ մէջ Յիսուսի առաջին քարոզութիւնը կը սկսի խաւարը լուսաւորելով: Ան ըսաւ.

«Գալիլեա՛ հեթանոսներու երկիր. այն ժողովուրդը որ խաւարի մէջ կ՛ապրէր, մեծ լոյս մը տեսաւ և մահուան աշխարհին ու շուքին մէջ ապրողներուն վրայ լոյս ծագեցաւ»--Մատթ. Դ.16:

Յիսուս աշխարհ եկաւ լուսաւորելու հոգւոյ և մտքի խաւարը: Հոն էին Մովսէսի աշակերտները: Հոն էր ողջակէզի սեղանը, հոն էին Փարիսեցիներն ու դպիրները: Արդեօք ինչո՞ւ այս իմաստասէր կրօնի գիտնականները չլուսաւորեցին "մահուան երկրին և ստուերներուն մէջ բնակողները": Ասոնք բոլորն ալ ունէին լապտերներ և մոմեր, բայց չունէին լոյս, որովհետեւ չունէին Աստուծոյ Հոգին: Դրամ հարստութիւն և փառք ունէին, բայց ո՛չ անձնազոհութիւն, անձնուրացութիւն և սէր "խաւարի" մէջ բնակողներուն հանդէպ:

Բարի Սամարացիին առակով, Յիսուս կը բացատրէ թէ ի՞նչ կը նշանակէ հոգեկա՛ն "Լոյս ունենալ" և լուսաւորել շուրջինները:

Լուսավառ կանթեղն ու լուսատու մոմը, կ՛արտայայտեն իմանալ աստուածային յայտնութիւն: "Սամարացի"ին առակը կը նկարագրէ մէջի վիրաւորն ու կողոպտուած կիսամեռը՝ խաւարի և մահուան շուբի մէջ ապրողները: Վիրաւորեալին քովէն անցնող մեծամիտ բահանան ու ղեւտացին, կը ներկայացնեն անլոյս կանթեղներն ու անվառ մոմերը:

Վերոյիշեալ անլոյս և անվառ կանթեղներն ու մոմերը, որբան ալ Աստուծոյ պաշտօնեաներ կոչուին, իրենց բոլոր գործունէութիւնը, ոչ խաւարը կը վանէ և ոչ ալ մահուան շուբը կրնայ հեռացնել:

Երկնաւոր Պատգամաւորը Յիսուս, այս անձերը, կը կոչէ. **"Յիմար կոյսեր"** --Մատթ. Ի֊Ե.2:

Յիմար կոյսերը ունին լապտերներ, կը պատկանին կոյսերու խմբակցութեան,--բահանան և ղեւտացին եկեղեցական պաշտօնեաներ էին բայց իրենց լապտերները անլոյս և մոմերը անվառ...: Այս անուանակա՛ն կրօնաւորները, ուեէ օգտակարութիւն մը չունեցան վիրաւոր, կիսամեռ և փողոցը լքուած յուսահատին: Սակայն պարզ աշխարհական առեւտրական մը, որուն մոմը լուսաւոր էր, այսինքն ունէր աստուածայայտ հոգի, փրկեց խեղճ և անյոյս լքեալը:

Չկարծուի թէ անցնող բահանան և ղեւտացին իրենց առաքելութեան սկզբնական շրջանին եւս չունէին լուսատու լապտերներ:

Անոնք ունէին կոչում ե՛ւ առաքելութիւն, որովհետեւ կոյս էին: Սակայն կեանքի փորձութիւնները, զանոնք իրենց կոչումէն հեռացած ու լոյսերն մարած էր: Թող չկարծուի՛ թէ կրօնաւոր ըլլալը, բարոզիչ և կղերական դառնալը ենթական փորձութենէն կ՛ազատէ: Սատանան փորձութեան ենթարկեց նոյնիսկ Աստուածորդի Յիսուսը: Սոյն պատճառին համար, Յիսուս կ՛ըսէ.-

«Չգո՛յշ, չըլլա՛յ թէ ձու մէջդ եղող լոյսը խաւարի»:

Հոկտեմբեր 15, 2003
Թորոնթօ

“ԵՍ ԵՄ ԿԵՆԴԱՆԻ ՀԱՑԸ ՈՐ ԻՋԱԾ Է ԵՐԿԻՆՔԷՆ”

Յով. Ջ.51:

Յիսուս Քրիստոսի խօսքերը թէեւ թաքնագիտական արտայայտութիւններ էին, սակայն ոչ անհասկնալի և անճանաչելի: Կարդանք վերոյիշեալ ատոյթին ամբողջութիւնը.

> **«Ես եմ կենդանի հացը, որ երկինքէն իջած է, ով որ այս հացէն ուտէ՝ յաւիտեան պիտի ապրի: Հացը որ ես պիտի տամ՝ Իմ Մարմինս է, որպէսզի աշխարհը կեանք ունենայ»**--Յով. Ջ.51:

> **«Ով որ Մարմինէս կ՛ուտէ և Արիւնէս կը խմէ՝ յաւիտենական կեանք կ՛ունենայ և ես անոր յարութիւն պիտի տամ վերջին օրը, քանի Մարմինս ճշմարիտ կերակուր է և Արիւնս՝ ճշմարիտ խմելիք»**--Յով. Ջ.54-55:

Անխնայ կը գործածենք հացը, յարգանքը պակսած է հացի նուիրականութեան. սեղանի վրայ հացի աւելցուքները կը թափենք աղբաման, մինչ մեր մայրերը հացի փշրանքներն անգամ կը հաւաքէին թռչուններուն համար: Հացի ամէնահին նմոյշը կը գտնենք Միջագէտքի ժայռերուն վրայ փորագրուած: Եգիպտոսի, ազգաբանական թանգարանին մէջ վրայէ վրայ դրուած և բարացած հացի դէզեր դրուած են, աւելի քան բսաներկու դար հնութեամբ:

Հաւատացեալին աչքերը աւելի բան մը կը նշմարեն հացին մէջ --Հաց և գինի, վերջին ընթրիքը, ուր Փրկիչը զարմանալի մէկ հրաշքով հաց եղաւ և Հացը՝ Յիսուսի խորհուրդը: Հացն ու գինին յաւերժական Ներկայութիւնն է Սրբազան Մենութեան: Աղօթքը հոգւոյն հացն է: Հայ աբսորեալները անապատներու մէջ հացէ զրկուեցան, բայց իրենք հաց եղան մեզի համար, այսինքն՝ իրենք մեռան, որպէսզի մենք ապրինք:

Մէկը՝ որ իր «ամենօրեայ հացը» կը խնդրէ Հայր Աստուծմէ, յօժարակամ ըլլալու է բաժնեկցելու իր ունեցածը ուրիշներու հետ, որոնք կարօտ են իրեն: Անեսականօրէն յիշելու է իր պարտականութիւնները և պարտաւորութիւնները:

Ֆիզիքական հացի առատութեան մէջ դեռ կայ սովը Հոգեւոր հացին: Հացին ոգեղէն Խորհուրդով պիտի միանաք Ինձի, ըսաւ Յիսուս Քրիստոս: Ուստի, ի՞նչ կը նշանակէ ուտել Յիսուսի Մարմինը ու խմել Անոր Արիւնը:

Ներկայ աշխարհի բոլոր բոյսերը, կենդանիներն ու մարդկութիւնը ուտելով՝ սնունդ կ՛առնեն, կ՛աճին ու իրենց չափահասութեան կը հասնին: Ի՞նչ է Հոգեւո՛ր Հացին՝ Յիսուսի Մարմինը ուտելու նշանակութիւնը: Մարդ արարածին կարեւորագոյն սնունդը՝ հոգեւոր ու մտաւոր ուտելիքն է: Հաւատացեալին հանապազօրեայ աղօթքը, իր սնունդն է: Հողը հիմնաղբիւրն է սնունդի, կենդանատու շտեմարանը ապրելու:

1. Ծաղիկները կը գրաւեն կ՛իւրացնեն արեւին անուշահոտութիւնը

ու կը սփռեն աշխարհի։

2. Պտուղները կը սեփականացնեն անուշահամ ու սննդարար իսկութիւնը արեւին ու կը մատուցանեն մարդոց ու կենդանական աշխարհի։

3. Մարդիկ եւս, որպէս գերագոյն արարածները Արարիչին, ի՞նչ կ՛իւրացնեն և կը սեփականացնեն աստուածային շնորհ պարգեւներէն՝ որ փոխանցեն մարդաշխարհի կարօտեալներուն։

Հաւատքի կեանքը՝ հոգիին սնունդն է։

Աստուածաշունչի գրական ու լեզուական արժէքներէն աւելի, շեշտելու է անոր բարոյակա՛ն և հոգեւոր արժէքները, գիրերու գիւտե՛ն աւելի կը պարտինք պատուել գիւտին շարժառիթը, Ս.Գրոց լեզուէն աւելի անոր պարունակութիւնը, Թարգմանիչներու անձէ՛ն աւելի անոնց մեզի տուած պատգամը։ Որովհետեւ Ս.Գիրքը Աստուծոյ Խօսքն է, և անոր արժէքը արտաքին բաներէն աւելի մեզի մատակարարուած հոգեւոր սնունդին մէջ կը կայանայ։

Յիսուս ըսաւ.

«Վա՛յ ձեզի, Օրէնքի՝ ուսուցիչներ, որ գիտութեան դրան բանալին կը պահէք, դուք չէք մտներ և կ՛արգիլէք անոնց՝ որ կ՛ուզեն մտնել»--Ղուկ. ԺԲ.53-54։

Մարդ արարած, կերակուրը դիտելով, հոտոտելով և շօշափելով չի կրնար աճիլ։ Ան պարտ է իր տեսած հացը կամ կերակուրը ուտել, իւրացնել և իր արեան շրջանառութեան մէջ պահել, որպէսզի ենթակային մարմինը օրինաւոր կերպով աճի։

Մարդ արարածին ալ ստեղծագործութեան շրջանին երբ Արարիչ Աստուած.--

“Գետնին հողէն շինեց մարդը և անոր ռունգին կենդանութեան շունչ փչեց, մարդը կենդանի հոգի եղաւ”
-Ծննն. Բ.7։

Վերոյիշեալ գրութիւնը չըսեր «Կենդանի հոգի ստացաւ, այլ կ՛ըսէ. --այդ հողաշէն կառոյցը՝ մարդը կենդանի հոգի եղաւ։ Ուստի հողաշէնը երբ հոգեղէ՛ն կը դառնայ, անասուններու նման միայն հողային՝ բուսական հացով չի կրնար սնանիլ, այլ կարիքը ունի նաեւ երկնայինին՝ Հոգեղէ՛ն հացի։ Այս պատճառաւ, մարդ արարած իր սկզբնական օրէն ի վեր կը կարօտի ու կը փնտռէ հոգեւոր սնունդը։ Յիսուս կայնած մարդկային խաչմերուկին, կաղաղակէ ըսելով.

«Ես եմ կենդանի հացը, որ երկինքէն իջած է, ով որ այս հացէն ուտէ՝ յաւիտեան պիտի ապրի։ Հացը որ ես պիտի տամ՝ Իմ Մարմինս է, որպէսզի աշխարհը կեանք ունենայ»--Յով. Զ.51։

Յիսուսի կանչը մարդակերութիւն չէ՛, այլ Իր Մարդեղացեա՛լ մարմնի օրերուն, գործած ու ցոյց տուած իշխանութիւնը ունենալ է մեր անձերուն մէջ։ Ան կրկնեց Իր խոստումը ըսելով.

«Բայց դուք Սուրբ Հոգիով պիտի մկրտուիք մօտ ատենէն: ... երբ Սուրբ Հոգին իջնէ ձեր վրայ՝ զօրութեամբ պիտի լեցուիք և իմ վկաներս պիտի ըլլաք՝ Երուսաղէմի մէջ, ամբողջ Հրէաստանի ու Սամարիայի մէջ և մինչեւ աշխարհի ծայրամասերը»--Գործ Ա. 5,8:

Յիսուսշ, Իր միտքը բազմաթիւ անգամներ պատկերաւոր յայտնեց ժողովուրդին, որովհետեւ Ան կ՛ուզէր, որ միայն մաքուր սիրտ ունեցողները հասկնան թէ Ինք ի՛նչ ըսել կ՛ուզէ: Օրինակ, Յիսուս առիթ մը գտաւ Սամարացի կնոջ ըսելով. **«Ինծի խմելու ջուր տուր»**: Յիսուս ոչ թէ ծարաւ էր, այլ այս կնոջ ուզեց բան մը ուսուցանել: Ան ըսաւ.

«Ով որ այս ջուրէն խմէ՝ դարձեալ պիտի ծարաւնայ, բայց ով որ իմ տալիք ջուրէս խմէ՝ յաւիտեան պիտի չծարաւնայ: Եւ այն ջուրը որ ես պիտի տամ՝ անոր մէջ պիտի վերածուի աղբիւրի մը, որ ջուր կը ցայտէ և յաւիտենական կեանք կու տայ»--Յով. Դ 13, 14:

Յիսուս շարունակելով Իր խօսակցութիւնը ուզեց յայտնել նաեւ զԱստուած, Ան, Սամարուհիին ըսաւ.

«Հոգի է Աստուած, և Անոր երկրպագողները պէտք է հոգիով և ճշմարտութեամբ երկրպագութիւն ընեն»--Դ.26:

Մեր Տէրը չուզեր որ Իր մարգարտանման սուրբ և արժէքաւոր խօսքերը ոտնակոխ ըլլան. «Ոեւէ սրբութիւն շուներուն մի՛ տաք, ձեր մարգարիտներն ալ խոզերուն առջեւ մի՛ նետէք, որպէսզի չըլլայ թէ զանոնք կոխկռտեն ու դառնան ձեր վրայ յարձակին»--Մատթ. Է.6:

Ընդհանրապէս, Յիսուս Իր խօսքերը ծածկուած խօսեցաւ, որպէսզի Զինք սիրողները և միայն Իրեն աշակերտողները հասկնան: Որովհետեւ ինչպէս այսօր, անցեալին ալ փառամոլ մարդիկ ուզած են Աստուծոյ խօսքը եղծել և անունը չարաշահել: Յիսուս երբ ըսաւ.

«Ով որ Մարմինէս կ՛ուտէ և Արիւնէս կը խմէ՝ յաւիտենական կեանք կ՛ունենայ»:

Մեզի, Իրեն աշակերտողներուն չի նշանակեր թէ Իր մսեղէն մարմինը պիտի ուտենք և իր արիւնը պիտի խմենք, այլ Իրեն չարչարակից պիտի ըլլանք: Քրիստոսի չարչարակից ըլլալը Աստուծմէ տրուած իսկական շնորհք մըն է:

Այնուհետեւ Յիսուս սկսաւ յստակօրէն յայտնել աշակերտներուն, թէ պէտք է որ Ինք Երուսաղէմ երթայ, շատ չարչարանքներ կրէ քահանայապետներէն, դպիրներէն, ժողովուրդի ծերերէն և սպաննուի ու երրորդ օրը յարութիւն առնէ--Մատթ. ԺՋ.21:

Պօղոս առաքեալ եւս կ՛ըսէ.

«Բազմաթիւ նեղութիւններ պէտք է կրենք Աստուծոյ Արքայութիւնը մտնելու համար»--Գործք. ԺԴ.21:

«Հաշտուելու համար նեղութեան ու վշտի գաղափարին հետ, սորվելու համար ցաւին խորունկ փիլիսոփայութիւնը, փուշերուն մէջ տեսնելու համար խոցոտուած երջանկութիւնը, ամօթահար փառը, գամուած սէրը և մահուան ստուերին ներքեւ կեանքին փթթումը, նայեցէք Խաչեցեալին»--

Վեր.Առաբել Կ. Պետիկեան (Գիսակ) 1860-1902:

Աշակերտները, Քրիստոսի Խաչելութենէն և Յարութենէն յետո՛յ է միայն, որ հասկցան նեղութիւն կրել:

«Ես այնպէս կը խորհիմ, թէ ներկայ ժամանակի չարչարանքները ոչի՛նչ են գալիք փառին հով՝ որ մեզի պիտի յայտնուի»

--Պօղոս առաբեալ, Հռոմ. Ը.18:

«Ճանչնալ Քրիստոսը, անոր յարութեան զօրութիւնը, և անոր չարչարանքներուն մասնակից դառնալ»

---Փիլիպ. Գ.10:

«Ժառանգորդներն ենք Աստուծոյ և ժառանգակից՝ Քրիստոսի. և իր չարչարանքներուն մասնակից կ՛ըլլանք՝ որպէսզի իր փառին եւս մասնակից ըլլանք»--Հռոմ. Ը.17:

Տառապանքի ու ցաւի ճամբան է որ կը տանի Աստուծոյ արքայութեան: Այս խորաթափանց տեսութիւնը օտար էր թէ՛ պատմական գաղափարականութեան և թէ՛ եսապաշտ իմաստասիրութեան:

Մարմնացեալ Քրիստոսով Աստուած մտաւ ուղղակի՛ մարդկային կեանքին մէջ: Նոյնպէս ալ բաժնեկցելով Յիսուսի չարչարանքները, խորապէս ճաշակած կ՛ըլլանք Անոր Հաց Մարմինը: Աշակերտութիւն կը նշանակէ՝ հետեւիլ Յիսուսի Ոտնահետքերուն:

1. Աշակերտութիւնը միութիւն և փոխյարաբերութիւն է՝ մասնակցութիւն:

2. Ս.Հաղորդութեամբ (չարչարակից ըլլալով) կը մարմնացնենք Քրիստոսը: Իր Արիւնը կը դառնայ մեր արիւնը և Մարմինը՝ մեր մարմինը:

3. Եթէ Քրիստոս Աստուծոյ աջ կողմն է, ուստի մենք ալ Աստուծոյ Ներկայութեան կը վերանանք:

Աստուծոյ օգնութեամբ կրնանք անգամ մը եւս թարգմանել իր խօսքը մեր ժամանակակից լեզուով, զայն մարմնացնելով մեր առօրեայ կեանքին մէջ, որպէսզի Աւետարանը կարենայ ապրիլ, և ապրելով, կարենայ ազատել այսօ՛ր ալ, ինչպէս միշտ ազատած է "ես"ին ու մեղքին գերիները: Եկեղեցին, մարմնացումը դառնալու է Յիսուսի սպասաւորութեան: Յիսուս՝ Իր մարմնացումով եղաւ Աստուծոյ Խօսքը:

Մենք եւս, մասնակցելով Իր չարչարանքներուն, կերած ու խմած կ՛ըլլանք Իր Արիւնն ու Մարմինը: Ան ըսաւ. **«Ասիկա ըրէք Զիս յիշելու համար»**

«Դուք դրոշմուած էք Իր խաչին կնիքով, Իր չարչարանքներուն կնիքով: Դուք ստացած էք Իր պատկերին կնիքը որպէսզի Իր պատկերով կարենաք վերականգնիլ, որպէսզի Իր պատկերով կարենաք ապրիլ»--Ս. Ամբրոսիոս (339-397):

Նոյեմբեր 9, 2003
Թորոնթօ

“Ե՛Լ, ՄԱՀԻՃԴ ԱՌ ՈՒ ՔԱԼԷ՛”

Կը բաւէ՛ ըրած ծուլութիւնդ և անտարբերութիւնդ, ե՛լ և գործէ՛: Աշխատանքը նուիրական գաղափար է, իսկ ծուլութիւնը մահացու մեղք:

Պապ Պենեդիկտոս 14-րդ, աշխատանքի կանոնի մէջ զօրաւոր շեշտ դրած է գործ-ի և աշխատանք-ի վրայ՝ ծուլութիւնը կամ անգործութիւնը նկատած է կեանքի ամէնէն աւերիչ և աղարտիչ ազդակը: Իր ԿԱՆՈՆ-ին նպատակն է «ետ բերել մարդը Աստուծոյ հնազանդութեան, որմէ հեռացած է ան անհնազանդութեամբ և ծուլութեամբ»: Շեշտ կը դրուի նաեւ հաւաքական կենցաղին, այսինքն միաբանական ու վանական կեանքին վրայ՝ հակադրուած ճգնաւորութեան:

Հանդէպ Աստուածոյ, դատարկութիւնը, ծուլութիւնը արգիլելու համար մարդը աշխատանքի լծեց:

«Հեռու մնաք ոեւէ հաւատակից եղբօրմէ՝ որ ծուլութեամբ կ՛ապրի, և ո՛չ թէ այն օրինակով որ մենք ձեզի տուինք: Երբեք ծուլութեամբ չապրեցանք ձեր մօտ, ո՛չ ալ ձրի կերպով մէկու մը հացը կերանք» --Բ. Թես. Գ.6-8:

«Այլ՝ բրտինքով ու տքնութեամբ գիշեր ցերեկ կ՛աշխատէինք, ձեզմէ ոեւէ մէկուն բեռ չըլլալու համար»: «Կ՛ուզէինք որ մեր անձերը ձեզի օրինակ դառնան և մեր օրինակին հետեւիք»--Բ. Թես. Գ.6-10:

«Այնպիսիներուն՝ Տէր Յիսուս Քրիստոսի անունով կը պատուիրենք և կը խնդրենք, որ սովորական աշխատանքին վերադառնան և իրենց աշխատանքով իրենց հացը վաստկին»--Բ. Թես. Գ.12--Պօղոս առաքեալ:

«Մարդիկ կը նախընտրէին ծոյլ ու տգէտ մնալ. ուսուցանել ա՛յն զոր չէին գիտեր»--Անանիա Շիրակացի:

Բազմաթիւ ակնարկութիւններ կան Աւետարաններուն մէջ, որոնք կը հաստատեն, թէ հալածանքը անբաժանելի մասը պիտի կազմէր քրիստոնէական կեանքին մէջ: «Ջեռ պիտի զարնեն ձեզի և պիտի հալածեն ձեզ» (Ղուկ. ԻԱ.12):

«Պիտի հալածուիք բաղաք բաղաք» (Մատթ. ԻԳ.34)--Յիսուս Քրիստոս: Այն աստիճան որ անհրաժեշտ կը նկատուին հալածանքները՝ կատարեալ քրիստոնեայ ըլլալու համար, որ եթէ անոնք պակսին, կասկածելի կրնայ նկատուիլ մէկու մը քրիստոնեայ ըլլալը:

Հալածանքը կը բանդէ ա՛յն հաւատքը, որ արմատ չունի մարդուն հոգիի խորքերուն մէջ: Քրիստոնեայ ըլլալը լուրջ և պատասխանատու գործ է, թեթեւութիւն և տկարութիւն չի ճանչնար:

Քսաներորդ դարու դիւրութիւնները դարձան ժամանակակից երիտասարդութեան ամենէն ազդու թմրեցուցիչը իր ըմպելիներուն և ցանկութիւններուն: Անոնք յանձնուեցան դիւրինին, դրամին, իրենց «ես»ին՝ մինչդեռ դիւրինը գործադրել՝ արժանիք չսեպուիր:

Սեփականութեան իրաւունքին յարուցած բարոյական դժուարութիւնները ցոյց կու տան մեզի թէ այդ որոշ իրաւունքը պէտք է ամբողջանայ մարդասիրական պարտականութեամբ:

1. Արդարութիւնը կը հրամայէ մեզի յարգել ուրիշի մը ստացուածքը, իսկ

մարդասիրութիւնն ալ կը պատուիրէ նպաստներ տալ աղբատներուն, ինչ որ կը նշանակէ ողորմիլ։

2. Պարտական ենք ուրեմն օգնելու թշուառներուն որպէսզի դուրս գան իրենց դժբախտ վիճակէն, սակայն պէտք է զգուշանալ որ մեր գթութեան շնորհիւ կամ ողորմութեան զեղծումով չխրախուսել մուրացկանութիւնը։

3. Ամէն բանէ առաջ պէտք է աշխատանք հայթայթել աղբատներուն, և ո՛չ թէ նպաստ, վասնզի աշխատանքով միայն կարելի է զանոնք վերականգնել իրենց նիւթական և բարոյական անկումներէն։

«Մարդ ամենէն շատ կը յոգնի
այն ատեն երբ ան չաշխատիր»
--Չինական առած։

Աւետարանը, աշակերտներուն նկատմամբ, կ՛ըսէ. «Հաց ուտելու ժամանակ անգամ չունէին»--Մարկ. Ջ.31։ Մարդկային յառաջդիմութեան, բարոյական կատարելութեան խթանն ու միջոցը աշխատանքն է՝ բայց Քրիստոնէական հոգիի և մտքի աշխատանքը։ Անցեալի ազնուական մարդուն զբաղումը միայն խնջոյք, փիլիսոփայութիւն, պատերազմ և բաղաքականութիւն էր։ Աշխատանք բառը իր իւրայատուկ իմաստը ունի, տարբեր լեզուներու մէջ.

1. Լատինական արմատ ունեցող լեզուներու մէջ աշխատանք բառը կարելի է մեկնաբանել՝ չարչարանք, չարչարել։

2. Ըստ ճաբոնական լեզուի՝ ուրախացնել։

3. Գերմանական և Անկլօ-Սաքսոններու համար՝ կոչում։

Աշխատանքը սրբազան բնաւորութիւն կը ստանայ երբ բարոյական շարժառիթներով կը կատարուի բարիք ձեռք բերելու համար։

Աշխատանքը՝ ինքն իրեն նպատակ դառնալու չէ։ Նպատակ դարձած աշխատանքը նոր տեսակի նիւթապաշտական հեթանոսութիւն է։

Ջեռքե՛ր Յիսուսի, որոնք յետոյ պիտի օրհնէին, բժշկէին և լուսաւորէին, նախ թրջուեցան աշխատանքի մաքուր քրտինքով։ Փուճ են մեր բոլոր աշխատանքները, երազներն ու ծրագիրները, երբ հոն չկայ սէր։

«Կը նախընտրեմ հինգ տարի ապրի՛լ աշխատանքով, քան յիսուն տարի՝ ձեռնածալ»--Մաղաքիա Օրմանեան։

Քարոզիչ մը իր ձեռքի աշխատանքով ապրուելու է--Ա. Կորնթ. Դ.12 Սեփական աշխատանքով բարոզել։

1. **"Իրաւունք չունինք Աւետարանի բարոզութեամբ ապրուստ շահելու"** --Ա. Կորնթ. Թ.6։

2. "Աւետարանի բարոզութեամբ ապրին"--Թ.14։

Աշխատասիրութիւնը, Աճառեանի նշանաբանը եղած է։ Մէկ աչքով տառապած է կիսակուրութենէ։ Ան հետու մնացած է ժամավաճառութենէ և անտեղի հաւաքոյթներէ ու խօսակցութիւններէ։ Ապրած է անսալով Կէօթէի ճշմարիտ խօսքին. **«Գիտունը չի կրնար չսորվիլ ան միշտ ուսանող է»։**

Աճառեանի բնաւորութեան մասնայատուկ այս գիծը՝ աշխատասիրութիւնը, իր մէջ կոփած է մարդը, նկարագիրը, լուրջ գիտնականը և նուիրեալ մշակը։

«Սորվեցո՛ւր մեզի, ո՛վ Տէր, որ տեսնենք և օգտագործենք
Ծառայութեան ամէն պատեհութիւն.
Տանի՝ առանց փոխարժէքը հաշուելու.
Պայքարինի՝ առանց վիրաւորելու.
Աշխատինի՝առանց հանգիստ փնտռելու.
Ծառայենի՝ առանց վարձատրութիւն ակնկալելու.
Այն գիտակցութեամբ թէ Քու կամքդ է որ կը կատարենք։
Ամէն»

Բարսեղ Կեսարացի։

Յիսուս Քրիստոս, որպէս Հայր Աստուծոյ Պատգամաւորը, ցոյց տուաւ համայն մարդկութեան, թէ Աստուած Արարիչն է անեզր տիեզերքին, ըսելով. **«Իմ Հայրս մինչեւ հիմա կը գործէ, ուրեմն ես ալ կը գործեմ»**--Յով. Ե.17։

Որպէսզի ժողովուրդը ձրիակերութեան չվարժուի, Յիսուս ըսաւ Ձինի՛ ունկնդրողներուն. «Փոխանակ կորստական ուտելիքը փնտռելու, ջանացէք ապահովել այն կերակուրը որ յաւիտենական կեանքի մէջ կը մնայ։ Այդ կերակուրը Մարդու Որդին պիտի տայ ձեզի, որովհետեւ Հայրն Աստուած իր հաւանութեան կնիքը դրաւ անոր վրայ։»--Յով. Ջ.27։

Անոնք հարցուցին Յիսուսի. «Ի՞նչ ընենք որ Աստուծոյ ուզածը ըլլանք»։ Յիսուս պատասխանեց անոնց. «Աստուծոյ գործը ա՛յն է. որ հաւատաք Անոր՝ որ Ինք ղրկեց»--Յով. Ջ.28-29։

Ի՞նչ կը նշանակէ հաւատալ Յիսուսի։

Յիսուսի հաւատալ կը նշանակէ հաւատա՛լ Անոր պատուիրաններուն, ու ո՛չ միայն Անոր գոյութեան։ Սատանան ալ կը հաւատայ Յիսուսի որ Ան Աստուծոյ որդին է։ Փարիսեցիներն ու համայն Հրեայ կղերականներն ալ կը հաւատային թէ Յիսուս մը կայ, սակայն Անոր պատուիրաններ կ՛անարգէին ու Իր խօսքերը Սատանայի ստութիւններ կը համարէին։ Մարմնացեալ երեւցողի մը գոյութեանը հաւատալ, հաւա՛տք չսեպուիր։ Հաւատալ Աստուծոյ, վստահիլ և ենթարկուիլ է Անոր։

Մատթէոս առաքեալ շատ իմաստալից կերպով բացատրած է, թէ ի՛նչ կը նշանակէ հաւատալ Յիսուսի, իր Աւետարանին 25-րդ գլխուն 34-րդ համարէն սկսեալ, կարդանք միասին։

«Եկէ՛ք, Հօրս կողմէ օրհնեալներ, և ժառանգեցէ՛ք այն արքայութիւնը, որ ձեզի համար աշխարհի սկիզբէն պատրաստուած է, որովհետեւ անօթի էի և Ձիս կերակրեցիք, ծարաւ էի և ջուր տուիք, օտարական էի և ընդունեցիք Ձիս, մերկ էի և հագցուցիք ինձի, հիւանդ էի և հոգ տարիք Ինձի, բանտի մէջ էի, և այցելեցիք Ինձի»։

Այն ատեն արդարները պիտի հարցնեն. «Տէ՛ր, ե՞րբ անօթի տեսանք և կերակրեցինք, կամ՝ ծարաւ և ջուր տուինք. Քեզ ե՞րբ օտարական տեսանք և ընդունեցինք կամ՝ մերկ՝ և հագցուցինք. Քեզ

ե՞րբ հիւանդ կամ բանտի մէջ տեսանք և այցի եկանք Քեզի»: Թագաւորը պիտի պատասխանէ անոնց. «Ճշմարիտ կ՛ըսեմ Ձեզի, որովհետեւ Իմ այս փոքր եղբայրներէս մէկուն ըրիք, Ինծի՝ ըրած եղաք»:

Մինչեւ որ Աստուած չբնակի մարդո՛ւն մէջ, անոր ամէնօրեայ գործունէութեան մէջ, այդ հաւատքը արժէք մը չգործէր ենթակային մէջ: Աստուծոյ մե՛ր մէջ ըլլալն է որ Յիսուս եկաւ բացատրելու:

Քրիստոնեայի մը դերը՝ հաւատալ, տառապիլ և սպասել է: Վստահիլ Անոր զօրութեան և կարողութեան: Վստահիլ Անոր իմաստութեան և նախատեսութեան: Վստահիլ Անոր խոստումին, հոգ չէ որ մենք պիտի տառապինք: Հաւատալու համար միայն միտք չի բաւեր, այլ յայտնութիւնն ալ հարկաւոր է: Քրիստոնեայ ենք առանց Քրիստոսի հաւատալու: Եկեղեցական ծէսերը կ՛ընենք առանց այդ խորհուրդները ապրելու: Ժամ կ՛երթանք առանց երեսնիս խաչակնքելու: Հաւատալու առաջին նշանը աղօթելն է: Հաւատալու զօրոյթը, ո՛չ թէ հաւատքի՛ մէջն է, այլ չհաւատալո՛ւ ազատութիւնը ունենալով հանդերձ, հաւատալո՛ւն մէջն է:

«Կը հաւատամ Քրիստոսի ինչպէս կը հաւատամ արեւին. ոչ անոր համար որ կը տեսնեմ զայն այլ անոր համար, որ իր շնորհիւ կը տեսնեմ ամէն բան»--Սի. Էս. Լուիս:

Յիսուսի սիրելի աշակերտը Յովհաննէս, իր բոլոր ջանքը կ՛ընէ ցոյց տալու, թէ Յիսուս ինչո՞ւ եկաւ մարդաշխարհ, ան կը բացատրէ ըսելով.

«Յիսուս էր ճշմարիտ Լոյսը, որ կը լուսաւորէ ամէն մարդ, որ աշխարհ պիտի գայ: Ան աշխարհի մէջ էր, և աշխարհը Անով եղաւ, սակայն աշխարհը չճանչցաւ Զայն: Իրեններուն եկաւ, բայց իրենները չընդունեցին Զայն: Իսկ անոնք որ ընդունեցին Զայն՝ իշխանութիւն տուաւ ըլլալու Աստուծոյ որդիներ, անոնց՝ որոնք կը հաւատա՛ն Իր անունին»--Յով. Ա.9-12:

Մարդուն համար փրկութիւնը պայմանաւորուած է հնազադութեամբ և ենթարկուելով Աստուծոյ կամքին: Հաւատացեալ մը ծառայելու է ամբողջական, անսակարկ, անշահախնդիր և անվերապահ կերպով իր Տիրոջ Յիսուսի: Հոգեկան յափշտակութեան մէջ մարդ կ՛ըմբռնէ թէ ինք ո՛չ միայն արարած մըն է, այլ Աստուծոյ գործակիցը:

Մարդկային կեանքի լուսաւոր ճամբան չսկսիր ու յանգիր մեր գրասենեակը կամ գործատեղին: Այլ՝ կը սկսի Փառաց Թագաւորին Մսուրէն ու կը հասնի Գողգոթայի բարձունքը:

Յիսուս երկար չապրեցաւ, սակայն Իր ապրումով ու նուիրումով ապրեցուց ուրիշները: Նահատակներ կ՛ապրին իրենց գործերով:

Հաւատացեալը փրկուած է բարին գործելու, ոչ բարի գործերով:

Յիսուսի կեանքը օրինակ ծառայեց և իր գործը՝ համախմբման առանցքը դարձաւ:

Նոյեմբեր 5, 2003
Թորոնթօ

“ԵՏԵԻԷ՛Ս ԵԿԷՔ, ԵՒ ԵՍ ՄԱՐԴՈՑ ՈՐՍՈՐԴՆԵՐ ՊԻՏԻ ԸՆԵՄ ՁԵԶ”

--Մատթ. Դ.19,
--Մարկ. Ա.17,
--Ղուկաս Ե.10

Յիսուս Քրիստոս Իր առաքելութեան համար կանչած բոլոր անձերը, պարզ և անուս, սակայն գործո՛ն աշխարհականներ էին, ոչ կրօնաւորներ և ոչ կղերականներ: Յիսուս, աշխարհ չէր եկած խաչուելու համար, այլ սրբազան առաքելութիւն մը կատարելու: Մեր Տէրը եկաւ աշխարհ հիմնելու Իրեն հաւատացող և Իրեն հաւատարմութիւն ուխտող բաջամարտիկներէ, "հինգերորդ զօրասիւն"մը որոնք պիտի կազմէին Ի՛ր Եկեղեցին, Սատանային աշխարհակալութեան մէջ: Սատանան, ապստամբելով Աստուծոյ դէմ, նենգամիտօրէն խաբած էր Աստուծոյ ստեղծած մարդկութիւնը և ենթարկած իրե՛ն: Յիսուսի կանչած անձերը, ի վերջոյ Սուրբ Հոգւոյ հեղումով պիտի կազմէին Յիսուսապատկա՛ն եկեղեցին:

Յիսուսի հիմնած Եկեղեցին, բարաշէն ու մարմարափայլ նիւթեղէն կառոյցը պիտի չըլլար, այլ՝ բաջամարտիկ, անձնուրաց, Յիսուսը սիրո՛ղ և Անոր համար իրենց անձերը նուիրող հաւատացեալնե՛րը պիտի ըլլային: Եկեղեցին պիտի դառնար ա՛յն գործօն զօրաբանակը, որ տարածուելով համա՛յն աշխարհ, պիտի աւետարանէր Աստուծոյ Թագաւորութիւնը ու իր անվեհեր հաւատով ետ պիտի դարձնէր նենգամիտօրէն խաբուած մարդկութիւնը դէպի ճշմարիտ Արարիչ Հա՛յր Երկնաւորին:

Այս երկնածրագիր նպատակի՛ն համար, Աստուածորդին Յիսուս մարմնացաւ (Բանը մարմին եղաւ) և մեր մէջ բնակեցաւ խորհուրդը արձանագրուեցաւ Աւետարանին մէջ: Յիսուս Քրիստոսի սրբարար Ծնունդը ո՛չ ճաշկերոյթ է, ո՛չ պարահանդէս է և ոչ ալ իրարու նուէրներ փոխանակելու առիթ մը: Յիսուս՝ Մարդեղացեալին Ծնունդը, որսո՛րդ դառնալ և իբրեւ ոչխարներ գայլերու մէջ: Համոզելո՛ւ, գայլերու մէջ անիմաստօրէն ապրող ոչխարները, թէ Աստուած զիրենք նպատակի՛ մը համար ստեղծած է ու կը հոգայ ու կը խնամէ զիրենք:

Մեր Տիրոջ պատուէրը երթա՛լ է գայլերու մէջ, հոգ չէ որ վիրաւորուինք կամ յօշոտուինք: Յիսուս՝ Ինք ալ անվախօրէն գնաց գայլերու՝ տաճարաշէն կղերականներու մէջ, թէեւ անարգուեցաւ և սպաննուեցաւ, սակայն Աստուած յարուց զԱյն: Յիսուս Իր մահով և զոհողութեամբ կարողացաւ հիմնել Ի՛ր Եկեղեցին աշխարհի վրայ:

Մենք եւս, որպէս Իր աշակերտները, շարունակելու ենք իր սկսած երկնաւոր առաքելութիւնը: Եկեղեցիին իսկական կոչում նպատակը և թիրա՛խը, աւետարանե՛լ է Յիսուսը և Անոր բարի լուրը համա՛յն մարդկութեան, սկսելով մեր շուրջը գտնուողներէն:

Մարդ արարածին գոյութեան համար ուրիշ կարեւոր իմաստ և նպատակ չի կայ: Ասկէ դուրս, մարդկային բոլոր ջանքն ու նպատակը նիւթակա՛ն և այժմէական է, աշխարհի վրայ դեգերի՛լ է և ցնորամիտ ապրումմը: Որովհետեւ մարդ արարածին դիզած հարստութիւնը, ստա-

ցած ծափահարութիւններն ու թերթերու մէջ գրուած գրախօսականնե րը, բոլո՛րն ալ պիտի կորսուին: Մարդ, գերեզմանէն անդին, հետը տանելիք միա՛կ աւանդը, իր ըրած գթասիրտ ծառայութիւններն են: Յիսուս Իր աշակերտները չղրկեց Մովսէսի դպրութեան, Գամաղիէլի եկեղեցական վարդապետութեան, ազգային աւանդութեան և ո՛չ ալ Աթէնքի իմաստասիրական դասընթացքին, այլ՝ Ան ըսաւ Իր աշակերտներուն. «Իմ ետեւէ՛ս եկէք»

Յիսուսի գնացքին վերջին հանգրուանը եղաւ Գողգոթայի Խաչելութիւնը, որմէ յետոյ Աստուած հրաշափառօրէն յարուց Զինքը: Ինչո՞ւ հետեւիլ Յիսուսի: Ո՞վ կը կարծուէր ըլլալ այս Նազովրեցին որ կը կանչէր զիրենք իրենց ամէնօրեայ ապրուստը հոգալէ: Ինչո՞ւ Գալիլեացի ձկնորսները թողուցին իրենց նաւը, ձուկերով լեցուն ուրկանները և հետեւեցան այս Անծանօթին: Այս ձկնորսները կրնային ըլլալ անուս բայց դաստիարակուած էին շուկայի ուսմունքով և փորձառու ձկնորսներ էին: Անոնք տեսա՛ն Նազովրեցի Յիսուսի գերբնական հրահանգին արդիւնքը որ լեցուց իրենց դատարկ ուրկանները անհամար ձուկերով:

Յիսուս Քրիստոս թէեւ ձգած էր երկնային փառքը, սակայն աստուածային շնորհ մը, հրապո՛յր մը և թովչանք մը ունէր Ան, որ կարողացաւ գրաւել Զակէոս մաքսապետը, Սամարուհին, որ հինգ մարդոց հոմանուհին եղած էր, և Մարիամ Մագդաղենացին: Յիսուս հրապուրեց սրտերը բազմաթիւ և անհամար Զինք ունկնդրողներուն, բացի Դպիրներէն ու Փարիսեցիներէն, որոնք աշակերտած էին Մովսէսի և իրենց ժամանակագրական կրօնական վարդապետութիւններուն:

"Տալը" ապրելու և տեւելու կերպ մըն է, ինչպէս հողը, ծառը և ինչպէս մա՛յր մը: Ղուկաս աւետարանագիր կ՛արձանագրէ Տէր Յիսուսի մէկ խօսքը, որ գրուած է Առաքելոց գրքին բսաներորդ գլխուն 35-րդ համարին մէջ.--

«Երանելի է մանաւանդ տալը քան թէ առնելը»

Տալը աստուածային է, իսկ առնելը մարդկային: Աստուածայինը միշտ գերազանցօրէն՛ վսեմ է քան մարդկայինը: Առնել կը խորհրդանշէ չբաւոր ըլլալ: Մարդիկ կ՛աշխատին տէր ըլլալ կալուածներու, տուներու, հարստութեան, կը ջանան իրարու հետ մրցիլ աւելի ընդարձակ առեւտրական մարզերու տիրելու:

1. Պետութիւնները կը տճնին, կը կռուին իրարու դէմ, իրարու ձեռքէն յափշտակելու համար երկիրներ ու բաղաքներ, հանքեր ու հողեր:

2. Անկուշտ կիրքը, իշխելու և տիրապետելու փառամոլութիւնն է:

Ինչ որ ունինք մերը չէ, զանոնք Ստեղծողը պարգեւած է մեզի.

1. «Որուն որ շատ տրուած է անկէ շատ պիտի պահանջուի»:
2. «Բոլոր չարիքներուն արմատը արծաթսիրութիւնն է»--Ա. Տիմ. Զ.10
3. «Ի՞նչ օգուտ կ՛ընէ մարդուն, եթէ ամբողջ աշխարհը շահի, ու իր հոգին կորսնցէ»:
4. Յիշեցէք այրի կնոջ լուման:

Պէտք է խոստովանիլ թէ մենք տալու առաքինութիւնը չունինք, զոհողութեան, նուիրումի ոգիէն զուրկ ենք:

1. Տուողին, Աստուած աւելին կու տայ:
2. Մինչեւ որ մարդիկ չսորվին տալ, զոհել, Աստուծոյ ճշմարիտ որդիները չեն կրնար ըլլալ:
3. Յիսուսի կրօնքին հիմնաքարը սէրն է, ու շաղախը՝ զոհաբերութիւնը: Ան երջանկացուց բոլորին: Յագեցան բոլոր հոգեկան ծարաւները: Բայց ափսոս, ինք մնացած է հալածուած, մնացած է անյագուրդ:

Աստուծմէ առածդ տուիր ազգիդ և ընծայեցիր ողջ մարդկութեան: Յիսուս ջո՜ւր հրամցուց ծարաւին, հաց՝ անօթիին, բժկութիւն՝ հիւանդին, յոյս՝ սրտաբեկին ու անկէ ե՛տք միայն խրատեց ու քարոզեց...:

Իսկական յաջողած անձը ա՛ն է, որ միայն առնելու, աւելի և աւելի ունենալու յոռի շրջանակէն կարող է բարձրանալ՝ տալո՛ւ հոգեվիճակին, զգալու այդ հոգեկան բաւարարութիւնը և այդ ճեւով արժեւորելու և իմաստաւորելու իր կեանքը: Կարեւորը՝ ունեցածի՛ն որքանը տալն է:

Յիսուս գնահատեց Երուսաղէմի տաճարի գանձանակին մէջ դրամ նետողները՝ երբ ըսաւ թէ մէկ լումայ նետող աղքատ այրին ամենէն շատը տուաւ...:

1. Տալն ու տրուիլը սիրոյ արտայայտութիւններ են:
2. Տուող մարդը նուիրական առաքելութեան մը խոր գիտակցութեամբ տալու է:
3. Երբ սէրն է մղիչ ուժը տալուն, տուողը կու տայ, ուրախ սրտով և վեհանձնօրէն:
4. Մեր աճումին չափանիշը՝ մեր սիրելուն և տալուն մէջն է:
5. Մէկու մը բան մը ընծայելը, նմանելու է Իւ անձէդ մաս մը, հատուած մը տալուն:

Որո՞ւն աշակերտներն ենք մենք, Մովսէս մարգարէի՛ն, թէ Յիսուս Քրիստոսի: Հին Յունաստանի մէջ, կերուխումի նստելու առաջին բաժակը կը նուիրէին չաստուածներուն: Կեանքի իսկական գեղեցկութիւնն ու զօրութիւնը սիրելու հրաշագործ արտայայտութեան մէջ կը կայանայ:

Կրցա՞ծ եմ կեանքս նուիրել մարդկային վսեմ նպատակներու:

Հողը՝ հայրենիքը ժողովուրդի մը արիւնը կը պահանջէ, հապա հոգի՞ն....ամբողջական նուիրում և յարատեւ ծառայութիւն մարդկութեան: Քրիստոս ճեւ ու մարմին, իմաստ ու նուիրում տուաւ հաւատքի պայքարողներուն: Կրօնաւորներն ու Մովսէսի աշակերտները խաչեցին Յիսուսը, որովհետեւ Ան ուսուցանեց ա՛յն տեսակ սէր մը, որ վտանգ էր հասարակ մարդու, սէր մը որ ամբողջակա՛ն նուիրում և անձնատուութիւն կը պահանջէր:

Սեպտեմբեր 9, 2003 Ալպէռ Նորատունկեան
Թորոնթօ Հայ-Քրիստոնեայ